

УДК 792.8:373.2.091

НАСТУПНІСТЬ У НАВЧАННІ

Олексій РИЗВАНЮК

*Центр позашкільної освіти імені Олександра Разумкова,
вул. Котовського, 51/18, Бердичів, Україна, 13302,
тел.: (+38095) 7809972, e-mail: Oleksao@gmail.com*

Розглянуто різні підходи до визначення проблеми наступності. Вказано актуальні проблеми, які необхідно розв'язати для забезпечення наступності у навчанні хореографією в позашкільних закладах освіти. Розглянуто умови, що передбачають розроблення дидактичних основ формування змісту підготовки процесу навчання.

Ключові слова: дошкільні заклади освіти, зміст освіти, наступність, неперервна освіта, особистісно орієнтований підхід, принцип наступності

У законі України про освіту зазначено, що саме наступність є однією з обов'язкових умов для здійснення неперервності процесу здобуття знань, яка певною мірою має забезпечити єдність, взаємозв'язок та узгодженість мети, змісту, методів, форм навчання й виховання з урахуванням вікових особливостей дітей на суміжних ступенях освіти.

Узагальнимо уявлення про сутність і функції дидактичного принципу наступності. А саме, наступність:

- передбачає взаємозв'язок та узгодженість у змісті, організаційно-методичному забезпеченні навчального процесу на різних етапах і ступенях навчання;
- забезпечує реалізацію інших дидактичних принципів – науковості, систематичності, послідовності, доступності;
- устанавлює зв'язки між новими та раніше здобутими знаннями як елементами цілісної системи; забезпечує їх подальший розвиток та осмислення на новому, вищому рівні;
- сприяє підготовці учнів до оволодіння новими, складнішим знаннями та вміннями в майбутньому;
- налагоджує зв'язки між знаннями, які повідомляють на одному уроці й у різних темах курсу, між навчальним матеріалом різних предметів;
- указує, що на наступному етапі навчання не потрібно затримувати учнів на рівні попереднього, конструктивніше відновлювати старе у процесі наступної роботи над новим матеріалом;
- здійснює послідовний зв'язок у роботі окремих класів і шкільних ступенів шляхом застосування таких засобів, як узгодження програм, підручників, навчальних посібників, повторення навчального матеріалу, проведення узагальнюючих уроків, відвідування занять у попередніх класах і т. ін. [1].

Серед результативних шляхів практичного забезпечення наступності можна назвати:

– підсилення соціальної ролі проблеми наступності у кваліфікаційній підготовці вчителів шляхом розкриття сутності та практичного значення наступності як принципу освіти, регулятора в організації навчального процесу на різних етапах педагогічної діяльності;

– утілення теоретичних розробок і педагогічних досягнень у практику, урахування надбань педагогічного досвіду вчителів із проблеми наступності у формуванні основних положень наукових досліджень;

– проектування й організація змістового та процесуального компонентів педагогічної діяльності на основі гуманістичного підходу до організації навчального процесу;

– підсилення мотиваційної сторони навчальної діяльності, яка є підґрунтям активізації пізнавальної сфери дитини, розвитку творчості ініціативи та інтересу до здобування знань;

– забезпечення цілісності неперервно-дискретного характеру системи освіти шляхом вирішення протиріч, які виникають у процесі навчання на суміжних ступенях освіти;

– розроблення засобів освітньо-педагогічного управління на суміжних ступенях освіти;

– проведення діагностико-корекційної роботи із запобігання труднощам у навчальному процесі на суміжних ступенях освіти;

– створення навчального середовища, яке би сприяло самореалізації та самоствердженню кожної дитини, формуванню системності знань, усвідомленому оволодінню досвідом операціональної діяльності, становленню стійких пізнавальних інтересів.

Тому для забезпечення наступності на суміжних ступенях освіти необхідно дотримуватися таких дидактичних умов, які створюють умови для ефективності реалізації наступності у змістовому та організаційному напрямках:

– урахувати індивідуально-психологічні особливості школярів;

– створювати освітньо-дидактичні ситуації, в яких учень почував би себе невимушено, комфортно, не боявся розкривати світ власних емоцій;

– упроваджувати засоби стимулювання та заохочення школярів до пізнавальної діяльності;

– забезпечити систему взаємозв'язків у змісті та формах педагогічного процесу, оптимальне співвідношення і зв'язок між окремими етапами навчально-виховного процесу;

– постійно опиратися на попередні знання, уміння й навички, забезпечувати їх удосконалення, осмислення на новому, вищому рівні, та підготовку школярів до засвоєння нових знань, умінь і навичок;

– забезпечити систему оптимальних вимог до знань і поведінки учнів, їхніх моральних якостей, форм і методів роботи з ними на всіх етапах навчання;

– забезпечення поступальності, відносно рівномірно-висхідного характеру розгортання педагогічного процесу;

– розвивати рефлексивні вміння учнів дивитися на себе “з боку”, формувати та вдосконалювати навички самоконтролю і самооцінки;

– аналізувати причини неуспішного адаптаційного періоду й запроваджувати способи, спрямовані на подолання труднощів у навчанні учнів на наступному етапі навчання.

Особливого значення набуває сьогодні проблема цілісності змісту, оскільки без цілісного уявлення про зміст навчання на всіх етапах освіти може бути порушена його наступність. З метою досягнення оптимальних результатів у забезпеченні наступності змісту між початковою й основною школою необхідно дотримуватись таких умов:

- узгодити цілі навчання на суміжних етапах освіти;
- ввести та погодити вимоги до загальнонавчальних умінь і навичок, способів діяльності відповідно до вікової норми та їх модифікації на кожному наступному етапі навчання;
- забезпечити взаємозв'язок у змісті навчальних програм з попередньою та наступною ланками освіти;
- виробити спільні наукові підходи до тлумачення понятійного апарату в кожній освітній галузі;
- забезпечити відповідність навчального матеріалу віковим інтелектуальним особливостям дитини;
- узгодити завдання та зміст програмового матеріалу (поступово ускладнювати, розширювати, поглиблювати ті знання, уміння й навички, які були сформовані на попередньому етапі навчання; у перспективі орієнтуватися на вимоги наступного етапу навчання);
- забезпечити потенційні можливості змісту для забезпечення мотиваційного компонента навчальної діяльності, формування пізнавального інтересу та здібностей, умінь і навичок самостійної роботи;
- розробити особистісно зорієнтовані підручники та навчальні посібники нового типу – профільні, інтегровані, електронні, мультимедійні та ін.;
- забезпечити логіку викладу навчального матеріалу в навчальному процесі, в якій ураховано закономірності процесу засвоєння знань і визначено міру співвідношення в поданні нового матеріалу з повторенням раніше вивченого;
- дотримуватися сукупності методичного забезпечення навчально-виховного процесу в початковій та основній школі;
- розробити для кожного ступеня навчання діяльнісний компонент змісту освіти, тобто долучити до обов'язкового мінімуму змісту освіти спеціально відібрані способи діяльності та технології, ключові компетенції та інші процедурні елементи, які повинні опанувати учні.
- наступність є закономірною умовою цілісності та ефективності навчально-виховного процесу, чинником, який визначає логіку та послідовність навчання й виховання особистості на всіх вікових етапах, а тому вона має бути реалізована на всіх рівнях презентації змісту освіти [16].

На допредметному, загальнодидактичному, тобто відобразитися в основних теоретичних засадах побудови змісту сучасної освіти, у законі України “Про освіту”, у Державних стандартах освіти з кожного освітнього та освітньо-кваліфікаційного рівня.

На предметному – утілюватись у навчальних планах, програмах, підручниках, посібниках, які впроваджують державні стандарти у шкільну практику й повинні відповідати реальним навчальним можливостям школярів певного віку; ураховувати попередні етапи засвоєння знань і всі компоненти змісту освіти; забезпечувати оптимально доступну й економну логіку розгортання основних знань у процесі викладу інформації про теорії, процеси та їх механізми, способи дій.

На рівні навчального матеріалу учитель повинен забезпечити поступовість у становленні орієнтовної основи діяльності та наступність в оволодінні знаннями, уміннями й навичками; етапи засвоєння знань мають бути взаємоузгоджені та взаємопов'язані логікою викладу навчального матеріалу, в якій ураховано закономірності засвоєння знань і визначено міру співвідношення в подачі нового матеріалу з повторенням раніше вивченого; забезпечити наступність змістової та процесуальної сторін навчально-виховного процесу, що передбачає проведення нового уроку як логічного продовження попереднього, як за змістом нового матеріалу, який вивчається, так і за характером і способами навчально-пізнавальної діяльності учнів; забезпечити оптимальне співвідношення теоретичного матеріалу та практичних вправлянь; реалізувати внутрішньопродметні й міжпредметні зв'язки між попередніми та наступними етапами соціалізації окремого індивіда та колективу дітей загалом.

На рівні присвоєння – ураховувати пізнавальний досвід особистості, який забезпечує індивідуальну адаптацію до нових умов життєдіяльності; індивідуально-психологічні особливості розвитку дітей. Це дасть змогу своєчасно виконати коригувальні дії та застосувати перспективне планування шляхів оптимізації пізнавальної діяльності.

Ефективність наступності в навчально-виховному процесі досягається шляхом комплексного підходу до забезпечення зазначених вище дидактичних умов забезпечення наступності, що передбачає розроблення дидактичних основ формування змісту освіти, організаційно-методичну роботу з педагогами та батьками, систематичне методичне забезпечення процесу навчання й виховання особистості.

Проблема наступності у навчанні дітей дошкільного та молодшого шкільного віку є однією з актуальних у педагогічній теорії та практичній діяльності сучасної неперервної освіти.

Дослідження Л. Венгера, О. Запорожця, Г. Костюка, М. Лісної, М. Поддякова та інших обґрунтовують створення психологічної теорії розвитку дошкільника, необхідність визначення етапу його до шкільного навчання, а також психологічної готовності до навчання у початковій школі.

Тож у контексті досліджуваної проблеми вважаємо за доцільне зосередити увагу саме на наступності у навчанні, яка забезпечує можливість переходу від одних ступенів освіти до інших. Наступність розглядають як один із найголовніших психолого-дидактичних принципів, який передбачає встановлення взаємозв'язків, зокрема, між дошкільною ланкою освіти та початковою школою. Така взаємозалежність та взаємна орієнтація двох послідовних освітніх ланок забезпечує процесам навчання та розвитку неперервний та перспективний характер.

Тому освітні програми для дошкільних навчальних закладів, які спрямовують навчально-виховний процес у них, повинні розробляти з обов'язковим урахуванням певного комплексу вимог. Водночас програми навчання дітей у початковій школі мають бути зорієнтовані на підготовку, яку забезпечують дошкільні навчальні заклади. Такі вчені, як В. Давидов, І. Гарамова, О. Уланова, О. Рейпольська слушно вважають, що наступність полягає у збереженні зв'язку між побудовою навчальних предметів у початковій ланці освіти та тими життєвими знаннями, які набуті дитиною під час перебування у дошкільному навчальному закладі [6].

Проблема наступності у навчанні була предметом досліджень таких науковців, як М. Корольова, І. Лур'є, К. Нешков та ін. Вони розуміють наступність як систему цілеспрямованих та різноманітних психолого-педагогічних дій, як інструмент, що дає змогу проникнути до суті дидактико-методичних проблем, досліджувати та керувати багатостороннім процесом навчання тощо. Учені вважають, що наступність може бути досягнута завдяки відповідності способу навчання віковим особливостям дітей. Адже тільки послідовне здійснення наступності надає навчанню перспективності, за якої навчальний матеріал розглядають не ізольовано від подальшого його детальнішого вивчення у школі, але з обов'язковим глибоким орієнтуванням на наступне навчання.

Наступність є дуже складним, системним за своїм змістом, функціями, характеристиками, ознаками, суб'єктами діяльності й, до того ж, іще недостатньо дослідженим загально педагогічним явищем. Тому, на відміну від тлумачних словників, у педагогічній теорії неможливо навести єдине визначення наступності [5].

Аналіз психолого-педагогічної літератури свідчить про таке:

Дослідники наводять різні визначення наступності в навчанні, навчальному процесі, навчально-виховній роботі (Б. Анан'єв, В. Брудий, Ш. Ганелін, С. Годнік, С. Гончаренко, С. Драпкіна, І. Ігнатенко, Г. Ісаченко, А. Кута, Г. Люблінська, Ю. Львов, М. Ярмаченко), які побудовано на емпіричному підході.

Наступність як зв'язок і узгодженість мети, змісту, організаційно-методичного забезпечення етапів освіти, які межують одне з одним (довкілля –початкова-основна школа), навів О. Савченко, є новим аспектом у подальшому дослідженні цієї проблеми [18].

Функцію цілісності наступності акцентував Є. Баллер. На необхідності та ролі наступності загальноосвітньої та вищої школи наголосив В. Брудий. В умовах сучасної модернізації доречно вести мову про дослідження наступності професійно-технічної, вищої, післядипломної освіти, аспірантури, докторантури, самоосвіти (О. Вашуленко).

Системний аналіз показує, що в різних визначеннях наступності враховують такі її суттєві особливості: установлення зв'язків між попереднім і новим; взаємодія попередніх і нових знань з метою побудови системних і глибоких знань; розвиток нової педагогічної системи; акумуляція прогресивних елементів, позбавлення консерватизму минулого в нових умовах; послідовність і системність навчального матеріалу, зв'язок та узгодженість ступенів й етапів навчально-виховного процесу; єдність навчального процесу, додержання його логіки; послідовність, перспектива, орієнтація на вимоги на новому етапі; урахування якісних змін в особистості (дитини, учня, старшокласника, студента) і, додамо, вихователя, учителя, викладача, фахівця; зростання рівня розумового розвитку; забезпечення внутрішньопредметних зв'язків між окремими етапами навчання; зв'язок організаційно-методичного забезпечення етапів освіти, які межують один з одним. Підкреслимо, що в наведених суттєвих особливостях варто урахувати філософський, психолого-педагогічний, соціальний, організаційно-управлінський, методичний, а в нових ринкових відносинах і екологічний, економічний, медичний, фізіологічний, гігієнічний, правознавчий та інші аспекти [12].

Окрім того, необхідним є врахування внутрішнього аспекту наступності на окремому етапі освіти та зовнішнього – між межуючими етапами освіти з метою досягнення її цілісного впливу.

На цьому шляху треба керуватись тим, що джерелом наступності є потреба в подальшому розвитку, підвищенні якості та ефективності відповідних педагогічних (дидактичних), організаційних, управлінських процесів і праці всіх учасників як суб'єктів діяльності в них. Тому наступність потребує раціоналізації, удосконалення, модернізації й навіть реформування всіх освітніх процесів, оптимізує їх; а також уведення інновацій. Теоретичною основою впровадження наступності є комплексний, системний, інтеграційний, інноваційний, послідовний та спадкоємний підходи.

Водночас аналіз свідчить, що у психолого-педагогічній літературі ще не складено чіткого визначення наступності у спадкоємній організаційній діяльності керівників, вихователів, учителів, викладачів, а також у навчальній діяльності дитини, учня, старшокласника, студента на відповідних і межових етапах освіти, що не дає змоги вирішити проблему неперервності освіти.

Важливим дослідницьким завданням є створення інформаційного поля з забезпечення та досягнення наступності етапів освіти, що допоможе подолати дискретність освіти та різні протиріччя, які вагомо зменшують її якість та ефективність, але збільшують економічні, фізичні, термінові й інші витрати.

Головним чинником у забезпеченні наступності є утворення спадкоємних зв'язків у педагогічній системі навчального закладу або межуючих навчальних закладів. Тому виникає завдання класифікації цих зв'язків, а також дослідження суті та змісту педагогічних, дидактичних, психологічних, організаційно-управлінських, соціальних механізмів їх створення.

Складність, багатозначність наступності потребує моделювання в її практичній реалізації.

У нашому дослідженні побудовано загальні теоретико-практичні моделі наступності етапів освіти, які можуть бути конкретизовані в розгляді наступності початкової та основної ланок.

Загальна модель забезпечення й досягнення наступності початкової та основної ланок містить:

1. Методологічні основи:

– закони (єдності та взаємозв'язку, єдності та боротьби суперечностей);
– закономірності (причинно-наслідкового характеру, умовного характеру, відображення кількісних та якісних характеристик, спадкоємних зв'язків і залежностей);

– принципи та правила утворення наступності в організаційній діяльності керівників, у педагогічній діяльності учителів, у навчальній діяльності учнів.

2. Теоретичні основи:

– моделювання організаційної діяльності керівників у навчально-виховному процесі, виділення в ній критеріїв забезпечення та показників досягнення наступності;

– моделювання організаційної педагогічної діяльності учителів у навчально-пізнавальному процесі, виділення в ній критеріїв забезпечення та показників досягнення наступності;

– моделювання організації та самоорганізації навчальної діяльності учнів, виділення в ній критеріїв забезпечення та показників досягнення наступності.

3. Створення інформаційного поля з організації наступності початкової та основної ланок.

4. Моніторинг (що спостерігають?), діагностування (що діагностують?), оцінювання результатів (що оцінюють?).

5. Аналіз ефективності впливу наступності (педагогічний, дидактичний, психологічний, соціальний, організаційно-управлінський, медичний, екологічний, економічний ефекти);

- у становленні компетентності керівників;
- у становленні компетентності вчителів;
- у становленні навчальної компетентності учнів.

6. Діагностування наступності початкової та основної ланок на підставі якісних показників, математичне оцінювання ефективності, наступності початкової та основної ланок, оцінювання досягнень учнів, учителів у наступності початкової та основної ланок.

Загальна модель управління наступністю початкової та основної ланок містить:

1. Принципи управління наступністю:

- у діяльності керівників (менеджерів, лідерів, реформаторів) у системі навчально-виховного процесу початкової та основної ланок;
- у діяльності (менеджерів, лідерів, реформаторів) у системі навчально-пізнавального процесу;
- у самостійній навчальній діяльності учнів на засадах самоменеджменту.

2. Моделювання:

- управління наступністю початкової та основної ланок в упровадженні педагогічного менеджменту керівниками, критерії та показники управління наступністю;
- управління наступністю початкової та основної ланок в упровадженні педагогічного менеджменту учителями, критерії та показники управління наступністю;
- управління наступністю початкової та основної ланок в упровадженні самоменеджменту в самостійній навчальній діяльності учнями.

3. Створення інформаційного поля управління наступністю початкової та основної ланки.

4. Побудова циклів управління наступністю початкової та основної ланок.

5. Визначення рівня управління керівниками, учителями, учнями наступністю початкової та основної ланок.

Загальна модель. Неперервність і цілісність освіти на етапах початкової та основної школи:

1. Їх забезпечують наукові та теоретико-методологічні засади цієї ланки, а саме: закони, закономірності, принципи, правила утворення наступності.

2. Досягають механізмами ущільнення наступності, а саме: засобами наступності, організаційно-управлінськими діями в реалізації наступності, системою спадкоємних зв'язків.

3. Реалізують:

- на дидактичному відрізку навчання учнів упродовж початкової та основної ланок;
- у спадкоємній організаційно-управлінській діяльності керівників, учителів як менеджерів, лідерів, реформаторів і спадкоємній навчальній діяльності учнів в умовах самоменеджменту;

– за обов’язкового моніторингу суті та змісту, діагностування рівнів, оцінювання результатів наступності в діяльності керівників, учителів, учнів.

4. Є відповідною до:

- системи критеріїв і показників наступності початкової та основної ланки;
- критеріїв і показників якості освіти.

Подальші розвідки: необхідними є теоретичне обґрунтування та практична перевірка складових частин змісту наведених вище теоретично-практичних моделей.

Процес формування хореографічних умінь дітей 5–6 років буде ефективним за таких умов:

– визначення завдань та змісту хореографічної роботи відповідно до вікових особливостей дітей;

– застосування сукупності пантомімічних (виразні рухи, пози, жести, міміка), танцювальних (рухи класичного, сучасного танців), колективно-порядкових (фігурні та композиційні перешикування), корекційних (партерні та корегуючі рухи), музично-ритмічних, творчих вправ та доступного танцювального репертуару;

– добору системи методів і прийомів відповідно до етапів формування хореографічних умінь;

– доцільне чергування різних типів хореографічних занять.

Для вирішення поставлених завдань використовують комплекс наукових методів. Аналіз наукових джерел з філософії, теорії мистецтва, культурології, психології, педагогіки, естетики дав змогу визначити науково-теоретичне підґрунтя дослідження. Ефективність педагогічних умов формування хореографічних умінь визначають за допомогою педагогічного експерименту, бесід, спостережень, тестових перевірок тощо. Ми використовуємо також досвід власної 15-річної педагогічної діяльності у навчанні хореографії дітей дошкільного віку, на основі Зразкового ансамблю народного танцю “Радість”, Центру позашкільної освіти ім. Олександра Разумкова, міста Бердичева, Житомирської області.

Список використаної літератури

1. *Бараховская О.* Дидактические условия реализации преимущества в профессиональной подготовке студентов вуза: автореферат дис. канд. пед. наук / О. Бараховская. – М., 2005. – 21 с.

2. Базовий компонент : програма навчання в дитячому садку. К. : Освіта, 2007. – 281 с.

3. *Гончаренко С.* Методика як наука / С. Гончаренко. – Хмельницький : Вид-во ХГКП, 2001. – 30 с.

4. *Гончаренко С.* Український педагогічний словник / С. Гончаренко. – К. : Либідь, 1997. – 376 с.

5. Готовимся к школе. Книга вторая. Английский язык. Первые шаги. – М. : СП “Окошко ЛТД”, 1992. – 242с.

6. *Давыдов В.* Проблемы развивающего обучения / В. Давыдов. – М. : Педагогика, 1986. – 616 с.

7. Дошкільний вік: формування та розвиток математичних здібностей // Дошкільне виховання. – 2000. – № 2. – С. 69 – 79.

8. Дошкільна педагогічна психологія : [навчальний посібник для студентів пед. інститутів спец. № 2110 «Педагогіка і психологія (дошк)»] / за ред. Д. Ф. Ніколенка. – К. : Вища школа, 1987. – 184с.

9. *Зеньковський В.* Психологія дитинства / В. Зеньковський. – М. : Нова школа, 1995. – 318 с.
10. *Зязюн І.* Інтелектуально-творчий розвиток особистості в умовах неперервної освіти / Неперервна професійна освіта: проблеми, пошуки, перспективи : монографія // за ред. І. Зязюна. – К. : Віпол, 2000. – С. 11–57.
11. *Коломинський Я.* Дитяча психологія / Я. Коломинський, Е. Панько. – Мінськ : Університетське, 1998. – 361 с.
12. *Кожевніков В.* [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.osvita.ua/school/school_today/667
13. *Кремень В.* Освіта і наука в Україні – іноваційні аспекти. Стратегія. Реалізація. Результати / В. Кремень. – К. : Грамота, 2005. – 431 с.
14. *Кушнарєнко А.* Наступність у вітчизняній і зарубіжній педагогіці / А. Кушнарєнко, Н. Губанова, Я. Смірнова // Директор школи Україна. – 2008. – № 6. – С. 62–65.
15. *Леушина А.* Про шляхах створення спадкоємних програм дітей дитячого садка й у початковій школі / А. Леушина // «Особистість, освіту й суспільство, у Росії у початку ХХІ сторіччя. – СПб. : ЛОИРО, 2001. – 45 с.
16. *Метьолкіна О.* Адаптивні вправи для індивідуалізованого навчання / О. Метьолкіна // Іноземні мови. – 1995. – № 2. – С. 55–57.
17. Національна доктрина розвитку освіти України у ХХІ столітті [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/347/2002>
18. *Пискунів А.* Хрестоматія по історії закордонної педагогіки / А. Пискунів. – М. : Освіта, 1981. – 91 с.
19. *Просвіркин В.* Технологія преемственности в системі неперервного образования: автореферат дис. докт. пед. наук / В. Просвіркин. – М., 2009. – 40 с.
20. *Сманцер А.* Педагогічні основи наступності у навчанні школярів і студентів: теорія і практика / А. Сманцер. – Мінськ : ПК освіти, 1995. – 288 с.
21. *Ушинський К.* Педагогічна система / К. Ушинський. – М. : Просвітництво, 1984. – 561 с.

Стаття надійшла до редколегії 18.02.2014
Прийнята до друку 23.04.2014

CONTINUITY IN TRAINING

Aleksei RYZVANIYK

*Center of out-of-school education of a name Aleksandra Razumkova,
Kotovskogo Str., 51/18, Berdichev, Zhitomir Region of Ukrain, 13302,
eel.: (+38095) 7809972, e-mail: Oleksao@gmail.com*

In article various approaches to definition continuity problems are considered. Actual problems which need to be solved for ensuring continuity in the course of training by choreography in out-of-school educational institutions are specified. The author considers the conditions providing development of didactic bases of formation of the content of preparation of process of training.

Key words: preschool educational institutions, education, continuity, the continuous education, personally focused approach, the principle of continuity.

ПРЕЕМСТВЕННОСТЬ В ОБУЧЕНИИ

Алексей РЫЗВАНЮК

*Центр внешкольного образования имени Александра Разумкова,
ул. Котовского, 51/18, Бердичев, Житомирская обл. Україна, 13302,
тел.: (+38095) 7809972, e-mail: Oleksao@gmail.com*

Рассмотрены различные подходы к определению проблемы преемственности. Указаны актуальные проблемы, которые необходимо решить для обеспечения преемственности в процессе обучения хореографией во внешкольных учебных заведениях. Рассмотрено условия, предусматривающие разработку дидактических основ формирования содержания подготовки процесса обучения.

Ключевые слова: дошкольные учебные заведения, образование, преемственность, непрерывное образование, лично ориентированный подход, принцип преемственности.